

Estatística de protección de menores 2012

Operación estatística n.º 25-601

Estatística de protección de menores 2012

Operación estadística n.º 25-601

Xunta de Galicia
Consellería de Traballo e Benestar
Dirección Xeral de Familia e Inclusión
2013

Elaboración:

Dirección Xeral de Familia e Inclusión

Subdirección Xeral de Familia e Menores, Servizo de Protección de Menores

Edita:

Consellería de Traballo e Benestar, Dirección Xeral de Familia e Inclusión

Coordinación e revisión:

Pepa Dabán Royo

Maquetación:

Antonio Lameiro Ces

ISSN 1889-8025

Índice

Introdución	5
Normativa	7
Unidades estadísticas.....	9
1 Menores tutelados	9
2 Menores en situación de garda	11
3 Acollemento e menores acollidos	13
3.1 Acollemento familiar.....	25
3.2 Acollemento residencial.....	27
4 Adopción e menores adoptados.....	19
4.1 Adopción nacional.....	25
4.2 Adopción internacional.....	27
5 Programas de apoio e beneficiarios	25
5.1 Atención de día.....	25
5.2 Programa de integración familiar (PIF).....	27
5.3 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo.....	28
5.4 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social	28
5.5 Programa de inserción sociolaboral de menores (Mentor).....	28
6 Menores estranxeiros non acompañados (MENAS).....	29
7 Teléfono de axuda á infancia	31

Introdución

A Consellería de Traballo e Benestar, de acordo co artigo 1 do Decreto 42/2013, do 21 de febreiro, polo que se establece a súa estrutura orgánica (DOG nº 46, do 06.03.2013), asume, entre outras, as competencias en materia de servizos sociais, incluídas as áreas de familia, menores e benestar social. En concreto, a través da Dirección Xeral de Familia e Inclusión, leva a cabo as funcións de planificación, xestión, coordinación, seguimento, avaliación e control dos programas, servizos e centros relativos á protección da familia, á atención dos/as menores en situación de risco ou desamparo, en aplicación do previsto na Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.

O órgano responsable da xestión destas materias é a Subdirección Xeral de Familia e Menores, así como as xefaturas territoriais da Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra.

Unha síntese cuantitativa anual da progresión e resultados no desenvolvemento destas competencias é a estatística de protección de menores, que recolle os datos principais referidos aos expedientes de menores que están baixo a acción protectora da Xunta de Galicia que poden resultar de interese. Os datos refírense a tutelas, gardas, acollemento familiar e residencial, adopción nacional e internacional, menores estranxeiros non acompañados e varios programas destacados de atención a familias e a menores en situación de risco ou desamparo.

A edición deste ano, cos datos correspondentes a 2012 responde á estrutura e contido descritos na operación estatística 25-601 do Instituto Galego de Estatística.

Normativa

A continuación cítanse as normas de diferente rango aplicables a menores e familias nos ámbitos internacional, nacional e autonómico.

Normativa internacional:

- Convención sobre os Dereitos do Neno adoptada pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas o 20 de novembro de 1989, e ratificada por Instrumento do 30 de novembro de 1990 (BOE nº 313, do 31 de decembro de 1990).
- Convenio relativo á protección do neno e a cooperación en materia de adopción internacional. A Haia, 29 de maio de 1993. Ratificado por Instrumento de 30 de xuño de 1995 (BOE nº 182, do 1 de agosto de 1995).
- Convenio europeo en materia de adopción de menores (revisado). Estrasburgo, 27 de novembro de 2008. Ratificado por instrumento do 16 de xullo de 2010.

Normativa estatal:

- Código civil do 29 de xullo de 1889 (Art. do 109 ao 111, do 160 ao 180, 201, 215, 216, do 222 ao 233, 239, 242 e do 259 ata o 285).
- Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor (BOE nº 15, do 17.01.1996). Modificada por Lei 54/2007, do 28 de decembro, de adopción internacional (BOE nº 312, do 29.12.2007).
- Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social (Arts. 35 e 36). (BOE nº 10, do 12.01.2000). Modificada por Lei orgánica 2/2009, do 11 de decembro (BOE nº 299, do 12.12.2009).
- Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o Regulamento da lei orgánica 4/2000, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social, trala súa reforma pola Lei orgánica 2/2009. (BOE nº 103 do 30.04.2011).
- Lei 54/2007, de 28 de decembro, de adopción internacional (BOE nº 312, do 29.12.2007).

Normativa autonómica:

- Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG nº 134 do 13.07.2011).
- Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG nº 124, do 29.06.2006). Modificada por Lei 3/2011, do 30 de xuño.
- Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG nº 45, do 6.03.2000). Modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG nº 222, de 14.11.2003) e polo Decreto 184/2008, do 24 de xullo, polo que se crea o Observatorio Galego da Infancia (DOG nº 169 do 2.09.2008). Título III derrogado pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.
- Decreto 329/2005, de 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG nº 156, do 16.08.2005).
- Decreto 143/2007, do 12 de xullo, polo que se regula o réxime de autorización e acreditación dos programas e dos centros de servizos sociais (DOG nº 147, do 31.07.2007).
- Decreto 254/2011, do 23 de decembro, polo que se regula o réxime de rexistro, autorización, acreditación e inspección dos servizos sociais de Galicia (DOG nº 14, do 20.01.2012). Esta norma entrou en vigor o 13 de febreiro e derrogou o Decreto 143/2007.

- Decreto 335/2009, do 11 de xuño, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Traballo e Benestar (DOG núm. 123, 25.07.2009). Modificado polo Decreto 9/2011, do 20 de xaneiro (DOG nº 24, do 4.02.2011).
- Decreto 109/2012 do 22 de marzo polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Traballo e Benestar (DOG nº 73, do 17.04.2012). Esta norma entrou en vigor o 17 de abril e derogou o Decreto 335/2009¹.

¹ No momento da elaboración da estatística, as competencias en materia de protección de menores veñen reguladas polo Decreto 42/2013, do 21 de febreiro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Traballo e Benestar (DOG nº 46, do 6.03.2013).

1 Menores tutelados

Correspóndelle á Xunta de Galicia, a través da Consellería de Traballo e Benestar, asumir a tutela dos menores desamparados que residan ou se atopen transitoriamente na Comunidade Autónoma de Galicia. A asunción da tutela atribuída á entidade pública leva consigo a suspensión da patria potestade. Así mesmo, leva implícita a garda da persoa menor por parte da entidade pública.

Enténdese por desamparo, a situación que se produce de feito por mor do incumprimento ou do imposible ou inadecuado exercicio dos deberes de protección establecidos polas leis para a garda dos menores, cando estes queden privados da necesaria asistencia.

Consideraranse situacións de desamparo:

- a) O abandono da persoa menor de idade.
- b) A existencia de malos tratos físicos ou psíquicos ou de abusos sexuais por parte das persoas da unidade familiar ou de terceiras persoas con consentimento daquelas.
- c) A negligencia grave no cumprimento das obrigas alimentarias, hixiénicas ou de saúde, sempre que supoña un prexuízo grave para a integridade do neno ou a nena ou do/a adolescente.
- d) A indución do neno, nena ou adolescente á mendicidade, á delincuencia, á prostitución ou a calquera outra forma de explotación económica ou sexual do menor, ou permisividade respecto destas condutas.
- e) As condutas adictivas da persoa menor de idade co consentimento ou a tolerancia das persoas que exerzan a súa garda.
- f) O trastorno mental grave dos pais, nais, titores/as ou gardadores/as que impida o normal exercicio da patria potestade, da tutela ou da garda.
- g) As condutas adictivas nas persoas que integran a unidade familiar e, en especial, das que posúen a patria potestade ou a tutela, sempre que menoscaben gravemente o desenvolvemento e o benestar do menor.
- h) A convivencia nun contorno sociofamiliar que deteriore gravemente a integridade moral do neno, nena ou adolescente ou prexudique o desenvolvemento da súa personalidade.
- i) A falta de persoas ás cales lles corresponde exercer as funcións de garda ou cando estas persoas estean imposibilitadas para exercelas ou en situación de exercelas con perigo grave para o neno, nena ou adolescente.
- j) A falta de escolarización habitual do neno, nena ou adolescente co consentimento ou a tolerancia dos pais, nais ou das persoas que exerzan a garda, sempre que menoscabe o desenvolvemento e o benestar da ou do menor, ou sempre que supoña un prexuízo grave do neno, nena ou adolescente.
- k) Calquera outra situación de desprotección que se produza de feito a causa do incumprimento ou dun imposible ou inadecuado exercicio dos deberes de protección establecidos polas leis para a garda das persoas menores de idade cando estas queden privadas da necesaria asistencia moral ou material.

Táboa nº 1. Menores en situación de tutela pola Xunta de Galicia. Galicia e provincias. Ano 2012.

Menores en situación de tutela 2012			
	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	297	262	559
Lugo	92	80	172
Ourense	155	118	273
Pontevedra	382	319	701
Galicia	926	779	1.705

2 Menores en situación de garda

Á entidade pública de protección de menores correspóndelle a garda das persoas menores das que teña asumida a tutela.

Ademais, cando os pais, nais, ou tutores, por circunstancias graves, cumpridamente avaliadas, non poidan coidar o ou a menor, poden solicitar da Xunta de Galicia que esta asuma a súa garda durante o tempo necesario.

Así mesmo, a Xunta de Galicia asumirá a garda cando así o acorde o xuíz.

Nesta unidade estatística só se reflicten as dúas últimas (garda rogada e xudicial) xa que a primeira enténdese incluída dentro da unidade “menores en situación de tutela”.

A garda asumida pola Administración, sexa como función inherente á tutela, a petición dos pais ou por resolución xudicial, exercecese mediante o acollemento familiar e o acollemento residencial.

Táboa nº 2.1 Menores en situación de garda. Galicia e provincias. Ano 2012.

Menores en situación de garda . Galicia e provincias 2012			
	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	113	100	213
Lugo	17	17	34
Ourense	33	32	65
Pontevedra	37	31	68
Galicia	200	180	380

Táboa nº 2.2 Menores segundo o tipo de garda. Galicia. Ano 2012

Menores segundo o tipo de garda. Ano 2012			
	Nenos	Nenas	Total
Administrativa	194	169	363
Xudicial	6	11	17
Total gardas	200	180	380

3 Acollemento e menores acollidos

O acollemento é o modo de exercicio da garda como medida de protección da persoa menor, e consiste na integración do neno ou nena nunha familia acolledora (acollemento familiar) ou no seu aloxamento e atención nun centro axeitado (acollemento residencial). A familia ou persoa acolledora ten a obriga de velar polo neno ou nena, telo na súa compañía, alimentalo, educalo e procurarlle unha formación integral.

Os principios de actuación no acollemento son:

- a) Dar prioridade ao acollemento familiar sobre o residencial.
- b) Evitar, na medida do posible, a separación de irmáns e procurar o seu acollemento por unha mesma familia ou nun mesmo centro.
- c) Favorecer a permanencia do neno, nena ou adolescente no seu propio ambiente, procurando que o acollemento se produza na familia extensa agás que non sexa aconsellable para o interese da persoa menor acollida ou dos menores do grupo familiar acolledor.
- d) Fomentar as relacións entre o neno, nena ou adolescente e a súa familia natural para posibilitar a súa reintegración a esta.
- e) Manter a medida polo tempo estritamente necesario.
- f) Fomentar a integración do neno, nena ou adolescente no contorno social e a asistencia aos sistemas educativos, sanitarios e laborais.
- g) Co obxecto de facilitar a integración do menor nunha unidade familiar poderase compatibilizar a utilización do acollemento residencial e o familiar.

Nesta unidade estatística non se recollen os acollementos pre adoptivos, que son os constituídos como paso previo á adopción e mediante os que ten lugar un período de convivencia entre o menor e a familia asignada co obxectivo de valorar o acoplamento entre ambas as dúas partes.

Existen dous tipos de acollemento: o acollemento familiar e o acollemento residencial.

3.1 Acollemento familiar

mediante este tipo de acollemento outógase a garda dun menor a unha persoa ou núcleo familiar coa obriga de coidalo, alimentalo, educalo por un tempo co fin de integralo nunha vida familiar que substitúa ou complementa temporalmente a súa familia biolóxica.

Táboa nº 3.1 Acollemento familiar na provincia da Coruña. Ano 2012

Acollemento familiar A Coruña 2012									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	190	187	273	49	59	79	239	246	352
Non remunerado	67	69	125	2	2	4	68	68	129
Total	255	254	398	51	61	83	306	314	479

Táboa nº 3.2 Acollemento familiar na provincia de Lugo. Ano 2012

Acollemento familiar Lugo 2012									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	19	21	30	6	7	9	25	28	39
Non remunerado	2	7	7	0	0	0	2	7	7
Total	21	28	36	6	7	9	27	35	45

Táboa nº 3.3 Acollemento familiar na provincia de Ourense. Ano 2012

Acollemento familiar Ourense 2012									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	64	58	93	24	17	29	88	75	122
Non remunerado	15	15	27	0	1	1	15	16	28
Total	73	79	120	24	18	28	102	90	148

Táboa nº 3.4 Acollemento familiar na provincia de Pontevedra. Ano 2012

Acollemento familiar Pontevedra 2012									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	201	184	293	30	36	41	231	220	334
Non remunerado	105	109	192	0	0	0	105	109	192
Total	305	291	478	30	36	41	332	327	519

Táboa nº 3.5 Acollemento familiar en Galicia. Ano 2012

Acollemento familiar Galicia 2012									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	474	450	689	109	119	158	583	569	847
Non remunerado	188	201	351	2	3	5	190	200	356
Total	655	651	1.032	111	122	158	767	766	1.190

Táboa nº 3.6 Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores. Galicia e provincias. Ano 2011

Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores. 2012					
		Tutelas	Outros	Total	Total nenos e nenas
A Coruña	Nenos	190	116	306	620
	Nenas	185	129	314	
Lugo	Nenos	19	8	27	62
	Nenas	31	4	35	
Ourense	Nenos	61	41	102	192
	Nenas	64	26	90	
Pontevedra	Nenos	190	142	332	659
	Nenas	198	129	327	
Galicia	Nenos	485	347	832	1.588
	Nenas	442	314	756	
		927	661	1.588	

3.2 Acollemento residencial

Comporta o ingreso dun/dunha menor nun centro residencial de titularidade da comunidade autónoma ou dunha institución pública ou privada colaboradora, co obxecto de recibir a atención, educación e formación axeitadas que, polo menos temporalmente, non poida proporcionarlle a súa propia familia.

Ten carácter subsidiario do acollemento familiar e das demais medidas de protección. Isto significa que só se poderá aplicar esta medida cando se esgotaren todas as posibilidades de mantemento da ou do menor na súa familia e o acollemento familiar, a tutela ordinaria ou a adopción non sexan posibles ou se consideren non apropiados.

Esta medida manterase polo tempo estritamente necesario, procurando a integración da ou do menor no contorno social e o acceso aos sistemas ordinarios educativos, sanitarios, laborais e outros.

Os centros residenciais son de diferentes tipos segundo as súas características. Achégase a continuación unha breve descrición de cada un deles.

- Centros con fogares: son equipamentos residenciais distribuídos en unidades de convivencia dun máximo de 10 prazas en cada unha.
- Mini residencias: Instaladas en vivendas normalizadas, cunha capacidade máxima de 15 prazas.
- Casas de familia: situadas en vivendas normalizadas (pisos ou vivendas unifamiliares), integradas na comunidade e cunha capacidade máxima de 8 prazas.
- Vivendas tuteladas: espazos normalizados, para menores próximos a cumprir a maioría de idade. Teñen unha capacidade máxima de 8 prazas.
- Vivendas de transición á vida autónoma, ou vivendas asistidas, para mozos e mozas maiores de idade (ex – tutelados), que necesitan apoio para acadar a súa autonomía definitiva. Funcionan en réxime de autoxestión baixo a supervisión técnica externa dun educador.

Atendendo á súa xestión, os centros poden ser:

- Propios ou xestionados directamente pola Xunta de Galicia a través de persoal propio.
- Colaboradores ou xestionados por unha Entidade prestadora de servizos sociais

A partir destas dúas características, as táboas que seguen representan, respectivamente, os recursos dispoñibles en cada provincia e en Galicia, o número de prazas en cada un deles e, por último, a distribución dos menores en acollemento residencial a partir das dúas primeiras características. Dado que se produciron variacións ao longo do ano, as táboas 3.2.1 e 3.2.2 reflicten a situación a 31 de decembro de 2012.

Táboa nº 3.2.1 Número de centros residenciais para a protección de menores, segundo a súa tipoloxía e a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2012

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada
Centro con fogares	3	3	1	0	1	0	0	3	5	6
Casas de familia	0	4	0	4	0	4	0	14	0	26
Vivenda tutelada	0	2	0	1	0	2	0	2	0	7
Mini residencia	0	5	0	6	0	2	0	3	0	16
Vivenda asistida	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
Total centros	3	14	1	11	1	9	0	23	5	57
Públicos e concertados	17		12		10		23		62	

Táboa nº 3.2.2 Número de prazas residenciais para a protección de menores, segundo a súa tipoloxía e a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2011

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada
Centro con fogares	80	65	32	0	66	0	0	135	178	200
Casas de familia	0	32	0	32	0	32	0	110	0	206
Vivenda tutelada	0	16	0	8	0	16	0	14	0	54
Mini residencia	0	52	0	67	0	22	0	41	0	182
Vivenda asistida	0	0	0	0	0	4	0	4	0	8
Total prazas	80	165	32	107	66	74	0	304	178	650
Públicas e concertadas	245		139		140		304		828	

Táboa nº 3.2.3 Menores acollidos en centros segundo a titularidade. Galicia e provincias. Ano 2012

Titularidade	Menores acollidos en centros segundo a titularidade. Galicia e provincias. Ano 2011											
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia			
	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas
Centros propios	83	56	42	14	43	34	0	0	168	104		
Centros colaboradores	128	111	64	58	59	66	219	176	470	411		
Propios e colaboradores	211	167	106	72	102	100	219	176	638	515		
Total menores	378		178		202		395		1.153			

4 Adopción e menores adoptados

O artigo 73 (Adopción como medida de protección) da Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia, expresa, no apartado 1, que a adopción é unha medida de protección dirixida á persoa menor de idade en situación de desamparo, consistente na integración definitiva desta nunha familia distinta á súa familia de orixe.

A adopción diferénciase segundo sexa nacional ou internacional.

4.1 Adopción nacional

Constitúe o acto xurídico mediante o que se establece unha relación xurídica de filiación entre a persoa ou persoas adoptantes e o/a menor, extinguíndose así os vínculos deste/a coa súa familia de orixe, e integrándose plenamente no seu novo núcleo familiar cunha equiparación plena de dereitos coa familia biolóxica.

Segundo as lexislacións española e galega, con independencia do seu estado civil, calquera individuo, matrimonio ou parella de feito pode solicitar unha adopción nacional.

Ademais é necesario cumprir os seguintes requisitos:

- Ter como mínimo 25 anos cumpridos; no caso de solicitude conxunta por cónxuxes ou parellas con relación estable análoga á conxugal, bastará con que un deles teña esta idade. En todo caso, o adoptante deberá ter, polo menos, catorce anos máis que o adoptado.
- Ter residencia habitual na Comunidade autónoma galega ou ser emigrante galego con previsión de retorno; neste caso, deberase xustificar a residencia efectiva na Comunidade autónoma no prazo máximo dun ano desde a data de presentación da solicitude.
- Ter plena capacidade xurídica e de obrar.
- Estar declarado persoa idónea para a adopción tras o correspondente procedemento de valoración.

Na nosa comunidade autónoma os menores susceptibles de seren adoptados son tutelados pola Xunta de Galicia, quen se encarga de propoñer a adopción ao xuíz.

As persoas que desexan adoptar deben participar nun proceso que, en síntese, consta das seguintes fases:

- Participación, logo de inscrición, nunha sesión informativa.
- Asistencia a un curso de formación.
- Presentación de solicitude de adopción na xefatura territorial de referencia da Consellería de Traballo e Benestar, acompañada da documentación esixida.
- Valoración da idoneidade dos solicitantes, que consiste nun estudo psicolóxico e social do/s solicitante/s para determinar as súas capacidades parentais como adoptantes.
- Selección da familia máis axeitada para o/a neno/a que vai ser adoptado/a. Esta selección é diferente segundo se refira a nenos/as menores dun ano de idade ou nenos/as de idade superior, grupos de irmáns ou menores con algunha discapacidade, enfermidade ou característica especial.
- Constitución dun acollemento preadoptivo.
- Proposta de adopción, formulada ante o xulgado pola xefatura territorial da Consellería.
- Formalización da adopción mediante resolución xudicial.

Táboa nº 4.1.1 Adopción nacional. Nº de solicitudes para adoptar segundo o estado de trámite da solicitude. Galicia e provincias. Ano 2012.

Adopción nacional. Número de solicitudes para adoptar segundo o estado de trámite da solicitude. Galicia e provincias. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Solicitudes abertas	52	10	23	73	158
Resolucións de acollemento preadoptivo	12	2	11	31	56
Propostas de adopción realizadas	17	11	10	14	52
Autos de adopción producidos	10	2	12	25	49

Táboa nº 4.1.2 Menores acabados de nacer dados en adopción. Galicia e provincias. Ano 2012

Menores acabados de nacer dados en adopción. Galicia e provincias. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Nenos	6	1	4	4	15
Nenas	4	1	1	5	11
Total menores	10	2	5	9	26

4.2 Adopción internacional

Ten lugar cando se produce un traslado dun menor con fins adoptivos dende o seu estado de orixe, onde reside, cara a outro estado no que residen os pais adoptivos. Na adopción dun menor de orixe estranxeira intervén, ademais da lexislación española, a do país de orixe do neno ou nena. Daquela, tanto no que se refire aos adoptantes como aos adoptados, hai que ter en conta as condicións que estableza a lexislación dos países de orixe dos menores.

Para as familias solicitantes de adopción o proceso é semellante ao de adopción nacional en canto ás fases de información, formación, solicitude e valoración de idoneidade, pero moi diferente nas fases posteriores. Así:

- Tramitación da solicitude. Obtido xa o certificado de idoneidade, a Dirección Xeral de Familia e Inclusión fai chegar o expediente ao país onde se desexa adoptar, e segundo do país que se trate, as canles serán:
 - Directamente pola propia Dirección Xeral, a través do Ministerio competente en materia de infancia. A familia deberá enviar toda a documentación que esixa o país de orixe, xunto co certificado de idoneidade.
 - A través de entidades colaboradoras de adopción internacional (ECAI), dedicadas a colaborar coas administracións públicas e cos solicitantes no proceso de adopción internacional.
- Asignación. Cada Estado dispón do seu propio procedemento unha vez recibido o expediente de adopción de familia estranxeira. Cando o órgano competente do país decide unha asignación para unha determinada familia, esta é informada, ben directamente, ben a través da Dirección Xeral de Familia e Inclusión ou da ECAI, para que comunique a súa aceptación do/a menor asignado.
- Constitución da adopción. Unha vez comunicada a conformidade coa asignación, o país de orixe continúa a tramitación do expediente ata constituír e formalizar definitivamente a adopción.

Táboa nº 4.2.1 Solicitudes presentadas para adopción internacional. Galicia e provincias. Ano 2012

Solicitudes presentadas para adopción internacional. Galicia e provincias 2012				
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
104	20	13	62	199

Táboa nº 4.2.2 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión por país. Galicia e provincias. Ano 2012

Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión, por país. Galicia e provincias. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Bulgaria	9	0	3	2	14
Burundi	8	0	0	7	15
China	4	0	0	0	4
Colombia	10	5	2	8	25
El Salvador	0	1	1	1	3
Etiopía	38	4	6	26	74
Hungría	10	1	0	3	14
India	0	0	0	1	1
Kazajstan	1	0	0	0	1
Nicaragua	1	0	1	0	2
Polonia	2	0	0	0	2
Rusia	10	3	0	3	16
Vietnam	1	0	0	6	7
TOTAL EXPEDIENTES	94	14	13	57	178

Táboa nº 4.2.3 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través do Ministerio, por país. Galicia e provincias. Ano 2012

Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través do Ministerio, por país. Galicia e provincias. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Bulgaria	1			1	2
China	1				1
Colombia	3	1		2	6
El Salvador		1			1
Kazastan	1				1
Nicaragua	1				1
TOTAL EXPEDIENTES	7	2	0	3	12

Táboa nº 4.2.4 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través de ECAI habilitada en Galicia. Por ECAI e por país, Galicia e provincias. Ano 2012

Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión vía ECAI habilitada en Galicia. Por ECAI e por país, Galicia e provincias. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
INTERADOP GALICIA (ALTERNATIVA FAMILIAR DE CASTILLA LEÓN)					
Vietnam				1	1
ADDIS GALICIA (ASOCIACIÓN PRO DEREITOS DA INFANCIA)					
Burundi	8			7	15
Etiopía	19	3	6	16	44
ADECOP GALICIA (ENTIDAD COLABORADORA DE ADOPCIÓN INTERNACIONAL)					
Colombia	6	3		2	11
Vietnam	1			4	5
ACI GALICIA (ASOCIACIÓN PARA EL CUIDADO DE LA INFANCIA)					
China	2				2
Vietnam				1	1
MIMO GALICIA					
Bulgaria	8		3	1	12
Hungría	10	1		3	14
BALBALIKA GALICIA					
Etiopía	3			8	11
BALMS GALICIA (FUNDACIÓN PARA LA INFANCIA)					
Colombia	1	1	2	4	8
PIAO GALICIA					
China	1				1
Etiopía	14	1		2	17
TOTAL EXPEDIENTES	73	9	11	49	142

Táboa nº 4.2.5 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través de ECAI habilitada noutra comunidade autónoma. Por ECAI e por país. Galicia e provincias. Ano 2012

Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través de ECAI habilitada noutra comunidade autónoma. Por ECAI e por país. Galicia e provincias. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
NIÑOS SIN FRONTERAS BALEARES					
India				1	1
INFANCIA I FUTUR BALEARES					
Rusia	9	2		2	13
FEYDA MADRID (FE Y VIDA)					
Etiopía	1				1

ASEFA PAÍS VASCO (ASOC. ESPAÑOLA DE ATENCIÓN Y APOYO A FAMILIA Y ADOPCIÓN)					
Rusia	1	1		1	3
ECAI 3AI MURCIA					
El Salvador			1	1	2
Nicaragua			1		1
Polonia	2				2
IPI CATALUÑA					
Etiopía	1				1
TOTAL EXPEDIENTES	14	3	2	5	24

Táboa nº 4.2.6 Menores con preasignación a familia comunicada á Dirección Xeral de Familia e Inclusión, por país de orixe. Galicia e provincias. Ano 2012

Preasignación de menores comunicadas á Dirección Xeral de Familia e Inclusión, por país de orixe. Galicia e provincias. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Brasil	3				3
Bulgaria	2				2
Burundi	1		2	3	6
China	12	1	1	7	21
Colombia	6	2		2	10
Etiopía	29	5	1	22	57
Filipinas	6	1			7
Hungría	4			1	5
Malí				1	1
México	2				2
Panamá	1				1
Polonia	1				1
Rusia	6	1	1	3	11
Ucráina	2			1	3
Vietnam	2	1		3	6
TOTAL MENORES	77	11	5	43	136

5 Programas de apoio e beneficiarios

Un dos principios reitores que deben rexer as actuacións dos poderes públicos na protección da infancia e da adolescencia é a integración socio familiar dos nenos, nenas e adolescentes, garantindo, sempre que sexa posible, a permanencia no seu ambiente familiar e contorno comunitario.

Para conseguilo, ademais de adoptar, se procede, as medidas de tutela ou garda, os servizos especializados de protección da infancia da Consellería de Traballo e Benestar, desenvolven os seguintes programas de apoio ás persoas menores e ás súas familias:

5.1 Atención de día

Mediante o programa de atención de día préstaselles aos e ás menores en situación de risco, desamparo ou conflito social, un servizo de apoio socio educativo e familiar, co obxecto de favorecer o seu proceso de normalización. O programa de atención de día desenvólvese en equipamentos de uso exclusivo para esta finalidade ou ben en unidades específicas existentes en equipamentos de acollemento residencial. Os centros están xestionados pola administración pública ou concertados con entidades colaboradoras.

Táboa nº 5.1.1 nº de centros con atención de día segundo a súa tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2012

Nº de centros con atención de día segundo a súa tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2012											
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia		
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	
Centro con fogares	2	3	0	0	1	0	0	3	3	6	
Casas de familia	0	3	0	0	0	0	0	5	0	8	
Mini residencia	0	4	0	5	0	1	0	2	0	12	
Centro de día integral	0	2	0	3	0	3	0	6	0	14	
Total centros	2	12	0	8	1	4	0	16	3	40	
Públicos e concertados	14		8		5		16		43		

Táboa nº 5.1.2 nº de prazas de atención de día segundo a tipoloxía e titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2012

Nº de prazas de atención de día segundo a tipoloxía e titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2012											
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia		
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	
Centro con fogares	20	15	0	0	20	0	0	51	40	66	
Casas de familia	0	10	0	0	0	0	0	15	0	25	
Mini residencia	0	17	0	20	0	4	0	11	0	52	
Centro de día integral	0	28	0	41	0	30	0	93	0	192	
Total prazas	20	70	0	61	20	34	0	170	40	335	
Públicos e concertados	90		61		54		170		375		

Táboa nº 5.1.3 Menores en atención de día segundo a titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2012

Menores en atención de día segundo a titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2012										
Tipoloxía	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas
Centros propios	10	6	0	0	8	9	0	0	18	15
Centros concertados	44	36	52	28	28	25	117	96	241	185
Total provincia/sexo	54	42	52	28	36	34	117	96	259	200
Total menores	96		80		70		213		459	

5.2 Programa de integración familiar (PIF)

Este programa, mediante unha intervención educativa, terapéutica e asistencial nos núcleos familiares, ten un dobre obxectivo:

- Acadar a integración familiar de nenos/as institucionalizados (reunificación familiar). O programa traballa para mellorar a situación persoal, social e familiar dos/as menores que tiveron que ser separados das súas familias e residen en centros de acollida. A intervención realízase no núcleo familiar e en coordinación cos responsables do/a menor no centro.
- Evitar a separación familiar e o previsible internamento dos nenos/as (preservación familiar). Ante a detección de indicadores de risco, trátase de intervir reforzando a cohesión familiar así como potenciando os seus recursos, para promover cambios que eviten a separación do/a menor do seu contorno.

Táboa nº 5.2.1 Menores atendidos no Programa de integración familiar segundo modalidade de intervención. Galicia e provincias. Ano 2012

Programa de integración familiar 2012										
Tipoloxía	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas
Reunificación familiar	16	21	21	18	12	12	34	27	83	78
Preservación familiar	37	21	16	16	20	21	9	19	82	77
Total nenos/nenas	53	42	37	34	32	33	43	46	165	155
Total menores	95		71		65		89		320	

Táboa nº 5.2.2 Familias atendidas no Programa de integración familiar segundo modalidade de intervención. Galicia e provincias. Ano 2012

Programa de integración familiar 2012. Familias					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Reunificación familiar	22	20	15	40	97
Preservación familiar	30	16	23	12	81
Total familias	52	36	38	52	178

5.3 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo

Este programa de colaboración entre a Consellería de Traballo e Benestar e a Fundación Universidade da Coruña inclúe o deseño e aplicación do tratamento terapéutico aos menores derivados polos equipos técnicos de menores. Son beneficiarios os menores con expediente aberto no Servizo de Protección das catro provincias galegas que amosen desaxustes emocionais e de conduta severos, orixinados ou relacionados coa situación de desprotección que sufriron. Poderán ser beneficiarios igualmente a familia biolóxica ou acollidora do menor e os profesionais que se ocupan del.

Táboa nº 5.3.1. Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo. Galicia e provincias. Ano 2012

Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo. Galicia e provincias. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Nenos	27	20	14	27	88
Nenas	19	7	22	20	68
Total menores	46	27	36	47	156

5.4 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social

Este programa ten por obxecto a asistencia individualizada e especializada nos eidos psicolóxico e socio educativo dos menores que presentan perfís caracterizados por condutas disociais, comisión de delitos, consumo de drogas, fracaso, expulsión e/ou violencia escolar, pertenza a pandillas disociais, trastornos psicopatolóxicos, etc. O seu obxectivo é realizar un labor preventivo tratando de minimizar as condutas problemáticas, co fin de evitar o seu agravamento e reducir a probabilidade dunha intervención máis intensa. O programa desenvólvese na cidade de Vigo.

Táboa nº 5.4.1. Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social. Ano 2012

Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social. Ano 2012	
Nenos	41
Nenas	47
Total Menores	88

5.5 Programa de inserción sociolaboral de menores (MENTOR)

O Programa Mentor pretende a inserción sociolaboral de mozos/as maiores de 16 anos, e menores de 21 (excepcionalmente, ata os 25), que estean ou teñan estado tutelados/as ou en situación de garda pola Xunta de Galicia, e que queiran incorporarse ao mundo laboral. O seu obxectivo é mellorar a calidade de vida destes/as mozos/as por medio dun proxecto individualizado que lles garanta unha inserción laboral e unha capacitación para a vida independente, de maneira que ao acadar a maioría de idade poidan ser plenamente autónomos.

Táboa nº 5.5.1. Programa de inserción sociolaboral de menores. MENTOR. Galicia e provincias. Ano 2012

Programa de inserción sociolaboral de menores MENTOR. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Nenos	80	44	48	83	255
Nenas	33	13	49	54	149
Total menores	113	57	97	137	404

6 Menores estranxeiros non acompañados (MENA)

Son menores de idade procedentes doutros países que se atopan en España en situación de desamparo por non estar acompañados de ningún familiar.

Táboa nº 6.1. Menores estranxeiros non acompañados. Galicia e provincias. Ano 2012

Menores estranxeiros non acompañados. Ano 2012					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Nenos	35	3	0	7	45
Nenas	0	1	0	5	6
Total Menores	35	4	0	12	51

Táboa nº 6.2 Países de procedencia dos menores estranxeiros non acompañados. Galicia. Ano 2012

Menores estranxeiros non acompañados, segundo procedencia e sexo. Galicia. Ano 2012			
País	Nenos	Nenas	Total
Alxeria	1	0	1
Congo	1	0	1
Costa de marfil	1	0	1
Gana	2	0	2
Guinea	4	0	4
Marrocos	31	0	31
Nixeria	0	1	1
Romanía	0	5	5
Senegal	5	0	5
Total MENAS	45	6	51

7 Liña de axuda á infancia

A liña de axuda á infancia é unha liña gratuíta que funciona durante todo o ano, as 24 horas do día. O seu obxecto é proporcionar axuda aos nenos necesitados de coidados e protección, a quen se subministrarán servizos e recursos tendentes a satisfacer as súas necesidades. Serve tamén para que os nenos poidan expresar libremente as súas preocupacións, falar sobre problemas que lles afecten directamente e avisar a alguén que poida proporcionarlles axuda en caso de urxencia. Está atendido por profesionais que prestan o asesoramento axeitado e notifican inmediatamente a situación aos servizos que corresponda.

Táboa nº 7.1 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas por tipoloxía da demanda. Galicia e provincias. Ano 2012

Liña de axuda á infancia. Nº de Chamadas por tipoloxía da demanda. Ano 2012								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	R.E. ¹	S/C ²	Totais
Internamento	49	6	6	37	98	0	0	98
Comunicación/ Sospeita de maltrato	54	20	13	54	141	1	0	142
Problemas de conduta	28	7	3	22	60	0	5	65
Asesoramento	117	16	19	70	222	10	57	289
Dificultade da estrutura / dinámica familiar	67	22	9	29	127	1	23	151
Dificultade nas relacións	11	0	1	17	29	1	5	35
Problemas escolares	16	3	3	7	29	0	3	32
Adiccións	0	0	1	2	3	0	0	3
Embarazo	1	0	0	0	1	0	0	1
Problemas xudiciais	46	3	2	33	84	6	10	100
Información	139	12	11	74	236	3	49	288
Outros	33	2	7	20	62	2	182	246
Coordinación servizo	16	4	3	1	24	0	9	33
Total chamadas	577	95	78	366	1.116	24	343	1.483

¹R.E. Resto de España

²S/C Sen clasificar

Táboa nº 7.2 Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas de comunicación de sospeita de maltrato, segundo a gravidade. Galicia e provincias. Ano 2012

Liña de Axuda á Infancia. Chamadas de comunicación de sospeita de maltrato, segundo a gravidade. 2012								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	R.E.	S/C	Totais
Grave	14	4	5	13	36	1	0	37
Moderado	24	7	4	23	58	0	0	58
Leve	16	9	4	18	47	0	0	47
S/C.	0	0	0	0	0	0	0	0
Total chamadas	54	20	13	54	141	1	0	142

Táboa nº 7.3 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo o tipo de intervención requirido. Galicia e provincias. Ano 2012

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo o tipo de intervención requirido. Ano 2012								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	R.E.	S/C	Totais
Atención directa	457	68	56	264	845	23	342	1.210
Derivación Servizos Sociais	6	0	2	4	12	0	1	13
Derivación GOF	1	0	0	3	4	0	0	4
Derivación COF	0	0	0	0	0	0	0	0
Derivación ETM	110	26	19	91	246	1	0	247
Derivación. Outros	3	1	1	4	9	0	0	9
Total chamadas	577	95	78	366	1.116	24	343	1.483

Táboa nº 7.4 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo a tipoloxía do interlocutor. Galicia e provincias. Ano 2012

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo a tipoloxía do interlocutor. Ano 2012								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	R.E.	S/C	Totais
Menor	44	7	5	24	80	2	85	167
Pai/Nai/Titor/a	247	36	14	144	441	4	92	537
Outro familiar	44	4	6	28	82	2	23	107
Veciño/Coñecido	37	6	6	24	73	0	26	99
Profesional	144	12	22	75	253	7	22	282
Anónimo	8	1	1	4	14	0	141	155
Outro	15	1	1	11	28	0	108	136
Total chamadas	539	67	55	310	971	15	497	1.483

Táboa nº 7.5 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo a idade e sexo da/do menor ao que se refire a chamada. Galicia e provincias. Ano 2012

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo a idade e sexo da/do menor ao que se refire a chamada. Ano 2012				
	Homes	Mulleres	Sen clasificar	Total
0 - 4 anos	124	77	5	206
5 - 10 anos	112	90	6	208
11 - 15 anos	175	183	1	359
16 - 18 anos	143	136	1	280
> 18 anos	6	0	1	7
Sen clasificar	82	59	282	423
Total chamadas	642	545	296	1.483

galicia

XUNTA DE GALICIA